

SUVANNON

SEUTU

Pyhä Yö

Oli muuan Jooseppi Kirvesmies,
oli siellä missä me muutkin,
jäi hältä vaimo ja kotilies,
jo vieri viikot ja kuutkin.
Hän harvoin kirjoitti Marjalleen
ja harvoin kirjeitä saikin,
mut jouluaaton kun ehtooseen
tuli säästi joukkomme harvenneen,
niin kuulla saimme me kaikin:
On poika syntynyt Joosepille
ja Marjatalle, ja Marjatalle!
Se syntyi mustimman orren alle,
Ja tuskin peitettä sille. -

Me kaikki hengessä polvistuimme
ja lapsen vierelle kumarruimme
ja siunauksemme luimme.

Ja monta paimenta parrakasta
lumessa valvoi ja vartioi,
ja vartioi sitä pientä lasta
petojen saaliiksi joutumasta -
maa, taivas kiitosta soi.

Ja Suomen korpien yllä hohti
nyt tähti suurempi muita,
ja me kaikki käännyimme sitä kohti,
ja meidät kaikki se kotiin johti,
se tähti suurempi muita.

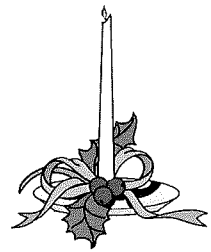
Yrjö Jylhä,
teoksesta Kiirastuli

Sota-ajan jouluna siellä jossakin; kuu-
sen kultavyönä konekiväärin ammus-
nauha, mitäpä muuta korsusta olisi
löytynyt. Kuvan lähetti Pirjo Lillsunde.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 8 • 2000
J O U L U K U U

*Hyvää
Joulua ja
Onnellista
Uutta
Vuotta!*

Sakkola-Seura

Sakkola-museo talviteiloille

Sakkola-museo Lempäälässä on vetäytynyt talviteiloille eli talvikauden aikana ei kannata Kuokkalan museoraitille mennä museon ovea kolkuttamaan. Mikäli museolla haluaa talvikaukujen aikaan pistäytyä, niin asiasta pitää etukäteen sopia ottamalla yhteyttä museoprojektin vetäjään, Hannu Turkkiseen tai muihin museotyöryhmän jäseniin.

Esinemuseon ensimmäinen kesä osoitti museon tarpeellisuuden ja kiinnostavuuden. Vierailijoita kävi runsaasti, ja samalla karttuivat myös museon kokoelmat. Museon ensi kesän teemoja suunnitellaan parhaillaan.

Isommille museoesineille kaitataan varastotilaa. Jos tarkoitukseen soveltuvia tiloja on tarjolla, museoväki ottaa niistä kiitolisuudella vinkin vastaan!

Sakkola-Säätiölle Erik Edner –mitali

Sakkola-Säätiö sai itsenäisyyspäivänä 6.12.2000 vastaanottaa Lempäälän kunnanhallituksen myöntämän Erik Edner-mitalin nro. 59. Mitali jaetaan vuosittain Lempäälässä kulttuurin, talouden tai politiikan saralla kunnostautuneille henkilöille tai yhteisöille. Myös Lempäälän Karjalaiset ry on aiemmin saanut vastaavan mitalin.

Tunnustuksen luovuttanut kunnanhallituksen puheenjohtaja Raimo Sirén kiitteli Sakkola-Säätiön yli 50 vuotta kestänyttä toimintaa erityisen vilkkaaksi ja monipuoliseksi. Kiitosta saivat myös viimeaikaiset toimet, Sakkolan nettimuseon ja esinemuseon perustaminen. Kulttuuritunnustuksen saamiseen vaikutti säätiön ystävyyskuntatoiminta Sakkolan nykykuntiin Karjalassa.

Arvostetun mitalin vastaanottivat säätiön puolesta Esko Kallonen ja Hannu J. Paukku.

Sakkola-Säätiö esittää Lempäälän kunnalle lämpimät kiitokset saamastaan tunnustuksesta.

*Sakkola-Säätiö ja Suvannon
Seutu toivottavat
rauhallista joulunseutua
sekä onnea ja menestystä
uudelle vuodelle 2001.*

Ollikaisen Hirsirakenne Oy
toivottaa Suvannon Seudun lukijoille

*Rauhallista Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta!*

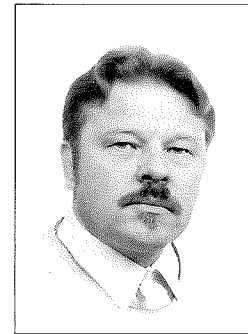
www.ollikaisenhirsirakenne.fi

PAUKUN PALSTA

Opintomatka Sakkolaan

Sakkola -säätiön hallitus on päättänyt, että ensi kesänä järjestetään sakkolalasta sukujuurta oleville opiskelijoille opintomatka Sakkolaan. Matkan kuluista suurin osa maksetaan Sakkola säätiön stipendirahastosta. Matkan hinnasta opiskelija joutuu kuitenkin maksamaan omavastuuosuutena 300 - 400 markkaa, jotta mahdollisimman monella olisi tilaisuus lähteä mukaan tälle retkelle.

Stipendirahaston tuotto on viime aikoina ollut melko vähäinen eikä säätiö ole voinut moneen vuoteen jakaa

stipendejä opiskelijoille. Nyt päätettiin, että stipendit jaetaan opintomatkan muodossa, jotta mahdollisimman moni opiskelija pääsisi osalliseksi stipendirahaston tuotosta.

Säätiön tavoitteena on opiskelijoiden henkisten ja taloudellisten pyrintöjen tukemisen lisäksi herättää nuorissa mielenkiinto omiin juuriinsa ja suvun entisiin asuinseutuihin.

Matkalle otetaan 40 opiskelijaa, joiden suku on Sakkolasta kotoisin. Mielellään matkalle osallistuvien pitäisi olla täysi-ikäisiä ja heidän tulee joka tapauksessa itse vastata tekemisistään ja tekemättä jättämisistään.

Matka toteutetaan kolmipäiväisenä vuoden 2001 heinäkuun lopulla tai aivan elokuun alussa. Joka tapauksessa matka on ennen Sakkola -juhlia. Majoituskapasiteetin vähyydestä johtuen matkaa emme voi tehdä viikonvaihteessa vaan arkipäivinä. Majoituspaikka on jossain Sakkolan lähimaastossa vielä tarkemmin määrittelemättömässä paikassa.

Matka suuntautuu entisen Sakkolan alueelle Suvanto järven molemmin puolin sekä Taipaleeseen. Matkalla tutustutaan Talvi- ja Jatkosodan taistelupaikkoihin, Sakkolan historiaan sekä maantieteellisiin tapahtumiin, jotka liittyvät Vuoksen vesistöön. Tavoitteen

na on myös tutustua nykyään Sakkolassa eläviin ihmisiin ja heidän kulttuuriinsa. Vierailu jollakin koululla tai osuuskuntatilalla saattaa olla mahdollista. Osallistujien sukujen asuinsijoilla käydään mahdollisuuksien mukaan.

Olen itse henkilökohtaisesti lupautunut veturiksi tälle matkalle. Lisäksi matkaoppaiksi lähtee ainakin joitakin sellaisia sakkolalaisia, joilla on henkilökohtaisia kokemuksia siltä oikealta Sakkolan ajalta.

Ainakaan tässä vaiheessa emme tahdo rajoittaa opintomatkaa osallistumista muulla tavalla kuin siten, että matkalle lähtijä on opiskelija ja hänen sukunsa on Sakkolasta lähtöisin. Matkalle pääsee mukaan ilmoittautumalla minulle alla oleviin osoitteisiin. Pidä kiirettä, sillä vain neljäkymmentä ensimmäistä voidaan ottaa mukaan.

Hannu J. Paukku

Sakkola Säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja

Harjatie 5

32210 LOIMAA KK

p. 02-7628152

0500-741296

e-mail:

hannu.paukku@punkalaidun.fi

Vapauden viesti Suomen nuorisolle

Sotiemme veteraanit ojensivat itsenäisyyspäivän tietämissä Vapauden viestin Suomen lukioiden opiskelijoille. Ensimmäisen Vapauden viestin veteraanit luovuttivat vuoden 1999 itsenäisyys- ja lakituspäivän juhlassa Tampereen Kalevan lukion opiskelijoille.

Tämän vuosituhannen ensimmäisessä itsenäisyyspäivän juhlassa viestikapula pantiin liikkeelle useimmissa Suomen lukioissa. Tavoitteena on, että Vapauden viesti kulkee vuosien myötä abiturienttipolvelta aina seuraavalle. Viestikapulan sisällä on pellavakan-kaalle painettu viesti:

“Suomi oli lähes 700 vuotta Ruotsin valan alla ja yli 100 vuotta Venäjän alamainen. Vuodesta 1917 Suomi on ollut itsenäinen, suomalaisten oma maa. Marraskuussa 1939 Suomi joutui väkivaltaisen hyökkäyksen kohteeksi. Yksimielinen kansa ei taipunut. Ensin talvisodassa ja sitten vuosia kestäneessä jatkosodassa maa säilytti itsenäisyytensä. Itsenäisyyden hinta oli kallis: 91.000 kaatu-

nutta, yli 280.000 haavoittunutta ja yli 400.000 kotinsa menettänyttä.

Maa jälleenrakennettiin, suunnattomat sotakorvaukset maksettiin, siirtoväki asutettiin. Sen jälkeen ovat uudet sukupolvet rakentaneet vauraan maan, hyvinvointivaltion, länsimaisen oikeusvaltion.

Sodan koettelema sukupolvi on saanut työnsä uutterat jatkajat, jotka ovat rauhan- toimilla vahvistaneet Suomen itsenäisyyttä, kansainvälistä arvostusta ja kunnioitusta.

Silloin, kun me nykyiset veteraanit olimme nuoria, meidän tunnuslauseemme oli: Veljeä ei jätetä. Tämän viestin myötä me haluamme jättää yhä uusille sukupolville vetoomuksen: Nuoria ei unohdeta.

Toivomme ja uskomme, että tämä viesti siirtyy joka vuosi ylimmältä kouluikäluokalta seuraavalle, niin kuin isänmaamme vapauden vaaliminen on kulkenut vahvana veroperintönä väistyvältä sukupolvelta nousevalle.

Nuorisossa on itsenäisen maan, vapaan kansan tulevaisuus. Pitäkää huolta maanpuolustustahdon säilymisestä, puolustusvoimista ja omasta fyysisestä kunnostanne!”

Viestin allekirjoittajina ovat Suomen veteraaniliittojen valtuuskunta, Sotainvalidien Veljesliitto, Suomen Sotaveteraaniliitto, Rintamaveteraaniliitto, Rintamanaisten Liitto sekä Kaatuneiden Omaisten Liitto.

Vapauden viestin avulla veteraanit haluavat jättää Suomen nuorisolle sydämen perintönä jotain konkreettista, käsin kosketeltavaa veteraanien kertomusten lisäksi. Viestin ideoijana, kehittäjänä ja suurelta osalta toteuttajana on tamperelainen veteraani Aslak R. Heikel.

Ensi vuonna on tarkoitus jatkaa viestikapula -projektia. Tällöin Vapauden viestikapula -projektin on määrä lahjoittaa jokaiselle lukiolle valaistu vitriinikaappi, minne Vapauden viesti voidaan sijoittaa arvoiseensa paikkaan.

KUOLLEITA

Käsityöneuvos

Tyyne-Kerttu Virkki,
sinnikäs selviytyjä Sakkolasta
Suomen ensimmäinen käsityöneuvos, kotiteollisuusopettaja Tyyne-Kerttu Virkki kuoli 20.11.2000 Helsingissä. 93-vuotias Tyyne-Kerttu Virkki oli syntynyt 5.6.1907 Sakkolassa.

Vaikka ulkoisesti koti oli vauras, ei hänen elämänsä alku ollut kovinkaan onnellinen. Hän menetti äitinsä nelivuotiaana ja samoihin aikoihin vaikea sairaus turmeli hänen lonkkansa ja aiheutti elinikäisen vamman. Mutta neljä sairaalassa vietettyä vuotta eivät lannistaneet sisukasta ja lahjakasta sakkolalaistyttöä. Hän hakeutui Helsingin käsityöopettajaseminaariin, valmistui käsityöopettajaksi 1929 ja jatkoi opintojaan Fredrika Wetterhoffin Kotiteollisuusopistossa Hämeenlinnassa valmistuen kotiteollisuusopettajaksi. Musikaalisesti hyvin lahjakas tyttö myös lauloi ja soitti ja esiintyi mm. Wetterhoffin oppilasorkesterin pianistina.

Vastavalmistuneelle opettajalle tarjoutui mielenkiintoinen tilaisuus, kun hänet kutsuttiin 1934 Eestiin, Kehtnan Kotiteollisuuskouluun. Hän opetti siellä kaksi vuotta kudontaa, sommittelupiirustusta ja värjäystä. Kutsu olikin tervetullut, sillä nuori opettaja oli ollut työttömänä ja pakkasi kotitilallaan Sakkolassa omenoita myytäväksi.

Sotavuodet asettivat kotimaahan palaneen Tyyne-Kerttu Virkin aivan uudenlaisten haasteiden eteen. Vuonna 1941 hänet pyydettiin Aunuksen kunnan kotiteollisuustarkastajaksi, työtupien perustajaksi ja vetäjäksi. Neljän Aunuksen vuotensa aikana hän paneutui myös tarmolla vanhan itäkarjalaisen käsityötaidon tallentamiseen.

Yhdessä muiden käsityöperinteestä kiinnostuneiden naisten kanssa hän kulki talosta taloon ja keräsi talteen käspaikkoja, rätsinöitä, pitsiliinoja ja muita kotien kätöistä löytyneitä suuritöisiä käsityötaiteita, joita kiireessäkin oli otettu pakomatkalta mukaan. Virkin asiantuntevalla johdolla vanhoja malleja kopioitiin ja jalostettiin.

Aunuksen kansannaisten käsityökalleuksien ja katoamassa olevan kansanperinteen säilyttäminen jälkipolville on Tyyne-Kerttu Virkiltä merkittävä kulttuuriteko, jonka arvoa ei voi rahalla mitata.

Vuonna 1944 hänet kutsuttiin Omin käsin -lehden päätoimittajaksi. Hän hoiti tehtävää 26 vuotta tavalla, joka koitui suomalaisen käsityötaidon kaikinpuoliseksi kohennukseksi. Hän teki suomalaisen käsityön historiaa vaalissaan vanhoja suomalaisia käsityöperinteitä ja tuodessaan samanaikaisesti lukijoiden ulottuville alan viimeisimpiä uutuuksia.

Päätoimittajantyönsä ohella tarmokas ja idearikas Virkki perusti Vokki Oy:n, oman käsityö- ja taideteollisuusyrityksen, edistämään ja säilyttämään perinteistä ja nykyaikaista taidekäsityön taitoa. Hän toimi yrityksen malli- ja sisustussuunnittelijana liikkeen lopettamiseen asti.

Tekijänsä lahjakkuudesta ja luovuudesta ovat todisteena tältä ajalta peräisin olevat, hienostuneet ja värikkäät puku-, patja-, verho- ja huonekalukaat sekä sisustustekstiilit ja matot, jotka Aunuksen kokoelman ohella muodostavat Virkki-käsityömuuseon arvokkaimman esineistön.

Vuonna 1977 perustettu käsityömuuseo toimi ensin Helsingin Merikalliontiellä kellaritiloissa, ja siirtyi sitten 1995 Karjalataloon, missä yhä toimii. Vastuun museon hoidosta Tyyne-Kerttu Virkki uskoi perustamalleen Virkki-Säätiölle, jonka tehtäväksi hän määritteli suomalaisen ja erityisesti karjalai-

sen käsityö- ja perinnekulttuurin vaalimisen.

Tyyne-Kerttu Virkki itse toimi säätiön hallituksen puheenjohtajana ja sittemmin kunniapuheenjohtajana. Hän piti lähes viimeiseen asti sekä säätiön että käsityömuuseon kaikkia käytännön lankoja tiukasti omissa käsissään.

Tyyne-Kerttu Virkin elämä pienestä sakkolalaisesta orpotyöstä vahvaksi valtakunnalliseksi vaikuttajaksi ja suomalaisen käsityön voimahahmoksi on selviytymistarina, joka hakee vertaistaan.

Raili Malmbergin

Tyyne-Kerttu Virkki oli Sakkola-Seuran perustajajäsen ja toimi myös seuran puheenjohtajana ja sittemmin nimettiin sen kunniapuheenjohtajaksi.

Käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki siunattiin haudan lepoon 15.12.2000 Temppelinaukion kirkossa Helsingissä.

Vainajan muistoa voi kunnioittaa Tyyne-Kerttu Virkki-Säätiön stipendirahaston kautta, Leonia 800017-70211887.

Oiva Ilmari Koppanen, syntynyt 30.3.1915 Sakkolassa, kuoli 7.5.2000 Lempäälässä. Kaipaamaan jäivät leski, lapset ja lapsenlapset.

Heinäkuulla ennen Orivedellä pidettyjä Sakkolan pitäjäjuhlia tuli yllättäen viesti Hollolassa asuvan Väinö Erärannan, ent. Eeva, kuolemasta. Väinö oli ahkera kotiseutujuhla kävijä. Edellä mainituilla Sakkolan juhlilla häntä ei enää ollut mukana.

Väinö oli kotoisin Sakkolan Vilakalasta. Vuosien varrella sain tehdä monet matkat Väinön seurassa. Näistä matkoista on jäänyt mieleen erityisesti juhlatkamme Lappeenrantaan, kun Äiti Karjala -patsas paljastettiin. Monien matkojen ja tapaamisten kautta tulin tuntemaan Väinön sympaattisena, huomaavaisena sekä avuliaana ihmisenä.

Väinö Eräranta siunattiin Lahden läntisen hautausmaan kappelissa aurinkoisena keskikesän päivänä. Sain olla mukana hänen lähiomaistensa kanssa saattamassa Väinöä viimeisellä matkal-

Käsityöneuvos

Tyyne-Kerttu VIRKKI

s. 05.06.1907
k. 20.11.2000

Sakkola
Helsinki

Säätiön perustajan elämäntyötä kunnioittaen
Tyyne-Kerttu Virkki-Säätiö
Virkki Käsityömuuseo

Vainajan muistoa voi kunnioittaa Tyyne-Kerttu Virkki-Säätiön stipendirahaston kautta (Leonia 800017-70211887).

20.6.1917. syntyi Sakkolan Hovinkylässä poika Aukusti ja Liisa Leppäsen perheeseen, ja hän kuoli Nokialla täydessä elämän vireessä 7.6.2000, pyöräonnettomuudessa.

Eetu-eno oli siis syntynyt Sakkolassa, mutta monien mutkien kautta oli päätynyt Siuroon 1960-luvulla, ja Siurossa hän asui elämänsä loppuun asti. Hänellä oli oma elämänfilosofiansa, elintapansa ja harrasteensa. Voidaan sanoa, että hänen kotinsa oli minimuseo ja pihansa pieni arboretum, jota hän mielellään esitteli halukkaille katseilijoille. Hänen puutarhansa ja peltonsa kukoistivat kesäisin erilaisista puista, pensaista, hyötykasveista ja perunoista. Usein hän kävi kalassa ja veneilemässä. Vierailleen hän osoitti aina vieraanvaraisuutta luonnollisesti tarjoamalla jotain, kuten tsaikkaa, mehua tai makeisia.

Eetu-enokin kuului sukupolveen, joka puolusti maata vuosina 1939-1945, ja rauhan palattua hän uutterasti teki töitä. Hän kuului niihin rautaisiin metsätyömiehiin, jotka kirvein ja alkukantaisin moottorisahoin tekivät metsurintöitä.

Lopuksi pari Eetu-enon omaa ajatusta elämästä ja tulevasta uudesta vuosituhannesta 2000:

”Elämän tarkoitus, toivon kipinä. Luonnossa liikkuu elämän mahla. Köyhän takana seisoo vain Jumala. Vuosi 2000 tuo uuden naispresidentin, hän ylväs on, kuin kansan tukipylväs, hän onnen tuokohon.” Eetsalle,

Sari Leppänen

la. Hänen hautapaikkansa mainitun hautausmaan Kärpäsenmäen puoleisella kummulla, haudalle laskettuine kukineen, jäi muistuttamaan Väinön maallisen matkan päättymisestä.

Väinö Eräranta toimi pitkäaikaisesti maalausurakoitsijana Kouvolassa ja sen lähiympäristössä. Viime vuosina hän asui vaimonsa Eilan kanssa Hollolan Salpakankaalla. Väinö kuului Hollolan sotaveteraaneihin. Hänellä oli yhteyksiä myös sukuseuraansa. -TK.

Hilma ja Aleksanteri Hännikäisen, Sakkolan Valkjärveltä, lapsista kaksi nukkui pois tänä syksynä. Kuvassa keskellä on Jenny Sylviä, s. 1.5.1916, k. 22.9.2000, vasemmalla Sirkka Tuulikki, s.8.4.1926, k. 15.8.2000.

Rauha Ester (oik) s. 22.9.1912, elää Järvenpäässä.

Tätini Sirkka kuoli 15.8. sairasteltu-

aan jonkin aikaa sitä ennen, äitini Jenny kuoli sairaskohtauksen jälkeen muutamassa päivässä 22.9. Molemmat rakkaamme haudattiin lähimpien omaisten läsnäollessa, Sirkka-täti Arvo-Sedän viereen Espooseen ja äitini Jenny Järvenpään isäni Arvin viereen. Isäni Arvi Arvid Sakkolan Röykkylästä kuoli jo 21.2.1977.

Olemme kaikki lapset perheinemme kiitollisia saatuaamme näinkin kauan pitää heidät luonamme, mutta toki myös haikeita ja surullisia. Menetimme samalla paljon karjalaista perintöämme, jota äiti ja täti pitivät meidän kaikkienmielessä. Nämä kauniit sanat, jotka kirjoitti läheinen ihminen äidin siunaustilaisuuteen, lohduttavat meitä kaikkia:

”Sanoi Jumala hiljaa aivan: Tule luokseni taivaaseen saat jättää sä tuskan ja vaivan, tule tähtien kirkkauteen. Niin hiljaa silmänsä sulki tuo väsynyt matkaaja ja vierellään Jumala kulki, valot syttyivät taivaassa.

Toivotan kaikille Hyvää ja Rauhalista Joulua ja erikseen vielä teille, jotka tunsitte molemmat rakkaamme. Omaisten puolesta

Sirpa Hilke,

Arvin ja Jennyn keskimmäinen.

Tuntematon Rokka - vai tunnettu?

Antero "Antti" Rokan hahmo on Väinö Linnan Tuntemattoman sotilaan rakastetuimpia persoonia. Rokalle on esikuvana Valkjärven Hampaalan kylässä 28.2.1912 syntynyt, sittemmin Sakkolan Haparaisissa asustanut maanviljelijä, Viljam Pylkäs. Antamissaan haastatteluissa Linna totesi, että Pylkäälle olisi kuulunut Mannerheim-risti.

Lempäälässä Sakkola-museossa pidettiin seitsemäs marraskuuta fil.maist., historian opettaja Petri Sarjasen, 30, Tuntematon Rokka-kirjan julkistamistilaisuus. Se on kirja Viljam Pylkään vaiheista talvi- ja jatkosodassa.

- Toivoakseni tämä kirja tulee muuttamaan Rokan kuvaa positiivisempaan suuntaan kuin mitä Linna hänet kuvasi kirjassaan ja saa ihmisten mieliin elokuvarooleista painuneen Rokan kuvan väistymään. Pylkäs oli salskea, kookas mies. Rauni Mollbergin ohjaamassa versiossa Paavo Liski ei vastaa olemukseltaan todellista Pylkästä.

Ensimmäinen filmatisointi Tuntemattomasta tehtiin Edvin Laineen ohjauksessa 1950-luvulla Reino Tolvasen esittäessä Rokkaa.

Sarjanen sanoo, että ilman Pylkään lähiomaisten apua kirjan koostaminen olisi ollut hyvin vaikeaa.

Helsinkiläinen Petri Sarjanen on koonnut aiemmin kirjat talvisodan tarkka-ampuja Simo Häyhästä, palkkasoturi Per Anderssonista sekä Mannerheim-ristin ritarista Lauri Törnistä.

Sotien jälkeen Viljam Pylkäs perheineen sai maatilan Punkalaitumelta, mistä myöhemmin muutti Lempäälään, paikkakunnalle, missä asui elinikäinen ystävä Toivo Ruuna.

Lempäälän naapuripitäjässä Vesilahdessa asuva Yrjö Raaska, 87, on syntynyt Sakkolan Petäjäjärveltä ja tunsi Viljam Pylkään jo nuoruusvuosina.

Kavereita kaiken ikää. Viljam Pylkäs (vas.) ja Toivo Ruuna olivat elinikäiset ystävät.

Raaska kertoi käyneensä Pylkään kanssa rippikoulua.

- Viljami oli vilkas poika, melkein pä ylivilkas. Sen kaveri, Ruunan Toivo, oli hiljainen poika. Ne taistelivat sodissa yhdessä. Minä olin eri yksikössä.

Pylkäs siirtyi ajasta ikuisuuteen Lempäälässä 6.2.1999. Lempäälään päättyi Ruunankin maallinen taival. Kaverusten kuvat ovat esillä rinnakkain Sakkola-museossa.

Pylikään ja Linnan JR 8:n 1 pataljoonassa jatkosodassa taistellut, Tampereella asuva, sotaveteraani, ylikersantti Tarmo Visti arvioi rintamakavereitaan olevan elossa enää viisi miestä.

Pylkäs ei kunnioittanut vihollista eikä omia herroja.

- Pylkäs tuli 17-20 vuotiaiden nuorten joukko-osastoon liki kolmekymppisenä eikä suostunut teittelemaan itseään nuorempia vänrikkejä, Sarjanen sanoi.

Haastattelussa Aamulehdelle vuonna 1967 Linna toteaa:

"Pylkäs oli tässä- ja -nyt-ihminen, nopea älyinen ja äly aina kiinni konkreettisissa asioissa, siksi hän oli hyvä sotilas... Hän ei koskaan tehnyt mitään turhanaikaista, kielsi muitakin."

Pylkäs ei aina varmasti ollut kurinpittoa ajatellen esimerkillinen reserviläisaliupseeri, mutta sodassa mies teki varmasti osuutensa, Sarjanen toteaa teoksessaan.

Pylikään omin sanoin:

- Mie oon tervehtintä aika sotilaallisest vihollisii ja muuta varteha myö ei olla tänne tultukaa.

Alikersantti Pylikäs ylennettiin reservissä kersantiksi.

Sarjasen 207-sivuinen Tuntematon Rokka ei ole elämäkerta eikä raakaa sotaromaania. Kerronta on kevyehköä, teksti painettu isoin kirjaimin sentin kappalevälein. Pikku virheitä ei ole

Sakkolalla on oma sanakirja

Sakkolan apupappi Adolf Neovius keräsi v. 1885-1889 toimipaikaltaan runsaasti kansanperinnettä, mm. yli 7000 sanan "Sakkulan ja Metsäpirtin murteen sanaluettelon". Alkuperäinen käsikirjoitus on tallessa Suomalaisen Kirjallisuuden Seurassa.

Opettaja A.A. Niskala keräsi vuosina 1901-1904 sanatieitoja 16500 sanasta. Sanaston arvoa ei kuitenkaan pidetä merkittävänä puutteellisten selitysten vuoksi.

Kielitieteellisesti aivan omaa tasoaan on Lauri Hakulisen 1920-luvulla Sakkolasta ja Pyhäjärveltä keräämä 10 400 murren sanasto. Hakulisesta tuli myöhemmin professori ja akateemikko ja hän julkaissut mm. sakkolalaiset sananparret. Viimeinen Sakkolassa työskennellyt sanastaja oli Veikko Ruoppila, joka kiersi Sakkolassa vuoden 1936 alkupuoliskon.

Näistä aineksista samainen Ruoppila toimitti eläkepäivinänsä kirjan, joka julkaistiin 1984 nimellä "Itä-Kannaksen murren sanakirja" (SKS Toimituksia

392). Nimi johtaa harhaan, sillä kyseessä on nimenomaan Sakkolan ja siihen aiemmin kuuluneiden pitäjien sanakirja. Kirjaa on keinoitekoisesti ja satunnaisesti täydennetty tämän alueen yli.

Kirja alkaa mutta- sanan vastikkeesta ja lauseen alun lyhyestä täytteestä a, ja päättyy sanaan örtti, joka tarkoittaa salvetta sika. Tämä viimeksi mainittu sana on nuorisolangista nykyään tuttu örkki, joka tarkoittaa umpihumalaista, tai muuten täytenä sikana esiintyvää ihmistä. Esimerkiksi: "örkit istu baaritiskillä". Örtin ja örkin yhtäläisyys panee epäilemään, että suomalainen sanasto on ollut yhteisesti tunnettua. On enemmänkin sattumaa, ovatko jotkut sanat tulleet laajemmalti eri maakunnista muistiin merkityiksi. Tämän vahvistaa sakkolalainen sanoessaan: "kirsi ja routa, se o yks". Hän siis tuntee kirren, vaikka sana on tyypillinen hämäläisyys.

Murren sanakirja kirjaa mm. Sakkolan

eri kylien asukkaista käytetyt nimet. Niitä ovat mm.: Arkuntanhuan arkuntanhuvaiset, Haitermaan haitermaisot, Haparaisiin haparaiset, Kaarnajoen kaarnejokkoiset (kaarne=korppi), Keljan keljoiset, Ojaniemen ojaniemoiset, Purpuan purpuvoiset, Riiskan riiskoiset, Taipaleen taipaloiset.

Kirjasta löytyy myös tieto, että Laatokan vanha nimi oli Aaltojärvi, Suvannon vanha nimi kuulemma Mustaoja ja Sakkolan venäläinen nimi 1500-luvulla olisi ollut Mihailovski. Taipaleen kylää on 1600-luvulla kuvattu kaupungiksi (Taipale stadh).

Löytyy kirjattuna sekin tieto, että porsaita kutsuttiin huudahduksin naku-naku-naku.

Itä-Kannaksen murren sanakirjaa voi vielä tilata Helsingistä SKS:n julkaisumyynnistä. Kirja on kaupan, vaikkei sitä mainostetaakaan.

Juha Kuisma

vältytty, esim. Lupsa ja Riisla, tarkoitettaneen Lupra ja Riiska. Kirjassa jäi kaipaamaan Toivo Ruunasta näkyvää osuutta. Pylikään ja Ruunan luja ystävyys kesti niin rauhan kuin sodan aikana. Ystävyys kautta luotamalla olisi kenties saatu lisävihteita Pylikään luonnekuvaan.

Muuttuuko tai syventyykö Viljam Pylikään henkilökuva Sarjasen teoksen perusteella jää lukijan pääteltäväksi.

- Meille lapsille Viljami oli isä, ei sotilas, painottaa julkistamistilaisuudessa ollut tytär. - En ole edes lukenut Tuntemattoman sotilasta, en katsonut siitä tehtyjä elokuvia. Sarjasen teokseen en ole vielä tutustunut.

Yrjö Raaska kertoo muistojaan Tuntematon Rokka-kirjantekijälle Petri Sarjaselle Pylikään ja Toivo Ruunan kuvien äärellä. - Viljami oli ylivilkas poika.

Hanna Kitunen

Lenkkinä sukupolvien ketjussa

Ruovedelle kotiutuneesta Ollikaisen suvusta

Arvi Ollikaisen 70-vuotisjuhlat ja perheen muita viime ajan tapahtumia
Arvi Ollikainen, lähtöisin Sakkolan Ojaniemestä, täytti 70 vuotta maaliskuun 24. päivänä 2000. Juhlia vietettiin 250 ystävän ja sukulaisen joukolla Ruoveden Urheilutalolla. Lapset halusivat suuret, iloiset juhlat, koska viime vuosina laajempi suku on tavanut useammin surun täyttämässä hautajaisissa. Kun ystävä-, sukulais- ja perhepiiriin on kertynyt musikaalista väkeä, täytti juhlan soitto, laulu, tanssi ja iloinen puheensorina. Kiitos kaikille mukana olleille tunnelmallisista juhlista!

Arvi kuuntelemassa lastensa esitystä 70-vuotissyntymäpäivällään maaliskuussa 2000.

Arvi viettää eläkepäiviään Ruoveden kirkonkylässä. Työn täydet aktiivivuodet kuluivat Ruoveden Väärinmajassa Leila-vaimon kanssa maitotilaa hoitaessa ja yhdeksää lasta kasvattaessa. Suurimpia kiitollisuuden aiheita isälle on, että kaikki lapset ovat terveitä ja löytäneet paikkansa työelämässä. Tyyni, iloinen ja ahkera Leila-vaimo – perheen vahva tukipilari – menehtyi syöpään 13 vuotta sitten lyhyen aikaa sairastettuaan. Nuorin lapsista, Maria, oli tuolloin vain 13-vuotias. Siinä yhteydessä tilanpito siirtyi pojalle, Harille. Arvin elämä muuttui kumppanin menetyksen myötä täydellisesti. Mutta elämä on sentään jatkunut, ja vuosien myötä Arvista on kehittynyt mm. hyvä kokki, joka mielellään kutsuu lastensa perheitä ja ystäviä syömään.

Kesään 2000 mahtui monta juhlaa. Petri-pojan poika Teemu vietti rippijuhliaan toukokuussa ja Kari-pojan poika Tomi ylioppilasjuhliansa kesäkuussa. Harri-pojan häitä vietettiin Kontiolahdella morsiamen, Pian, kotipaikalla heinäkuussa. Maarit-tytär sai kolmannen tyttären, joka kesän loppuun sai kastejuhlassa nimen Ella Maria. Kesään mahtuivat vielä Punkalaitumella 'Pylkkään' Ritva-serkun 50-vuotisjuhlat savusaunoihin sekä lasten

Janne-serkun häät Lappeenrannassa.

Monen perättäisen ilon juhlan jälkeen saimme järkyttävän viestin Kerkon Soinin pois-lähdöstä. Pidimme hänestä kovasti. Meitä lohdutti, että hän sai elää pitkän (78v), hyvän elämän liikuntakykyisenä ja itsenäisenä. 'Riippumaton elämä elämisen arvoisena' oli hänelle tärkeä.

Huomion arvoinen tapahtuma perheessä oli myös Viljam Pylkkäästä julkaistu kirja. Viljam oli naimisissa Arvin Selma-tädin kanssa. Kirjasta tuli suosittu isänpäivälahja meidän perheessä. Arvi sai kolme kirjaa. Erityisesti lähisuku tarttui teokseen jännityksellä. Saimme iloksemme todeta, että kirja oli kirjoitettu asiantuntevasti ja se oli mukava lukea.

Suvun yrittäjäperinne elää

Ollikaisen suvun Sakkolasta lähtöisin oleva yrittäjäperinne jatkuu yhä. Suvun yrittäjäperinnettä jatkavat Arvin pojat, mm. Kari, hirsitalotehtaallaan Ruovedellä. Ähtärin vapaa-ajan asuntojen messuilla kesällä Ollikaisen Hirsirakenne Oy:n mökit olivat suosituimmat. Kävijöitä Suomen ensimmäisillä loma-asuntomessuilla oli 57 000 hen-

Arvin poika Harri Ollikainen vihittiin avioliittoon 22.7. 2000 Pia Mölsän kanssa.

kilöä sekä näytteilleasettajia kolmisenkymmentä. Sekä Ollikaisen Hirsirakenteen rakentamat talo että sauna voittivat sarjoiensa yleisöäänestyksen. Tavoitteena on tuottaa korkeatasoisia, viihtyisiä ja luonnonläheisiä taloja, jotka auttavat asukkaitaan rentoutumaan ja keräämään voimia.

Ollikaisen talo Sakkolan Ojaniemessäkin oli karjalainen hirsitalo. Hannoverin maailmannäyttelyn Suomen osastolta kesätöistä palannut pojanpoika, rakennusinsinöörioppilas-Tero, on piir-

tämässä vaarin karjalaista kotitaloa. Vaikkapa uudelleen tuotantoa varten.

Yrittäjyyttä yli sukupolvien

Ennen Venäjän vallankumousta maataloustuote-kauppaa käytiin Pietarin suuntaan. Voita, maitoa, teuraseläimiä – mitä nyt myytäväksi liikenä – vietiin Pietariin. Arvin Matti-isoisällä, tämän Martti-veljellä ja hänen pojillaan sekä isoisän Simo-isoisella eli 'vanhoilla äijillä' oli kauppaliikkeitä sekä työkaluja mm. sirppejä, kirveitä, viikatteita myyntiinkin valmistava paja. Miehet olivat siihen aikaan yleensä monitaitoisia ja kotitarpeet tehtiin kotona. Sakkolalaiseen tapaan kaupattiin, mitä ehdittiin tehdä yli kotitarpeen. Pajassa tehtiin myös tilaustöitä. Sanotaan, että Pietarissa myyntiin kelpasi kaikenlainen tavara, mitä Suomesta vietiin – jopa suorat rukiin oljet!

Rajojen sulkeuduttua Venäjän vallankumouksen jälkeen markkina-alue rajoittui vain Suomen suuntaan. Liikemiehiä oli myös seuraava sukupolvi, Arvin Mikko-isa sekä Aleksanteri ja Manu-sedät. He olivat kuuluisia Sakkolan porsaskauppiaita, jotka välittivät myös lehmia, hevosia ja nahkoja. Arville on jäänyt mieleen lapsuuden hammaslääkärimatka Suvannolla äiti-Helmin kanssa ja porsaita täynnä olevat laatikot laivan etuosassa. Porsaita koottiin Suvannolla Taipaleenjoen suusta Kiviniemeen kulkevalla laivalla. Laiva pysähteli talojen laitureilla, minne isännät porsaansa toivat. Kiviniemen laiturilta porsaslaatikot vietiin hevosilla loppumatkan Kiviniemen asemalle. Porsaita kerättiin tiloilta myös hevosilla. Pitkien päivämatkojen ansiosta hevosista kehittyi hyviä juoksijoita kuin itsestään. Hevosurheilu oli metsästyksen ja kalastuksen lisäksi veljesten- Mikon, Manun ja Aleksanterin - mieluisa harrastus.

Joitakin vuosia Arvia vanhempi Lahja-sisko muistaa, että hänen lapsuudessaan porsaita lähti erityisesti Petäjäjärven, mutta myös Rautun ja Sakkolan asemilta 2-3 kertaa viikossa, ainakin maanantaisin ja torstaisin, noin 300 porsaan erä. Myyntilupa käsitti koko

Suomen. Kauppaa tehtiin Helsingistä Rovaniemelle kaikilla rautatieasemilla. Koko Suomessa myydyt, laadukkaat Sakkolan porsaat toivat tiloille ja pitäjään rahaa ja vaurautta.

Nykykielessä puhutaan markkinoinnista. Ollikaiset siis markkinoivat tilojen tuotteita Sakkolasta maailmalle. Mikko-isan serkku, Albert, huolehti voin ja lihatavaran markkinoinnista.

Suurissa myyntitapahtumissa eli markkinoilla eri puolella Suomea käytiin myymässä pitäjäläisiltä ostettuja metsäeläviä, mm. oravan, ketun, hillerin ja jäniksen nahkoja. Perheen (nyt 74- ja 70-vuotiaille) lapsille Lahjalle ja Arville mieleen ovat jääneet erityisesti Viipurin ja Kuopion markkinat.

Sodan aikana pitäjäläiset toivat välitettäväksi jopa rotan nahkoja ja ne saatiin vielä myytyäkin! Talvisodan jälkeen sakkolalaisten palattua kotikonnuilleen rottia oli poikkeuksellisen paljon. Talvisodan syttyessä lähtö oli niin kiireinen, että mukaan ei ehditty ottaa juuri mitään. Taloihin jäivät kar-

jat navettaan – Ollikaisellekin noin 60 päättä. Ei ihme, että rottia sitten oli.

Käsistään taitavien naisten – äiti Helmin, Aune-mummon ja Manu-sedän Emma-vaimon, sekä talon tyttären, Selman ja Lahjan, rooli oli tärkeä maatilantidossa, karjan ja puutarhan hoidossa, kun miehet olivat 'reissussa'. Naisten apuna kotona oli mies- ja naisapulaasia ja perheen miehet osallistuvat maatalon töihin 'porsasreissusta' kotona ollessaan. Porsaskaupassa oli joitakin vakituksia ostomiehiä. Meille Hämeessä syntyneille Arvin vanhimille lapsille on jäänyt mieleen lupakka Kaasalaisen Matti, joka oli toiminut ostomiehenä Metsäpirtin alueella.

Evakkoon lähtökäskey ilmoitettiin Ojaniemessä Ollikaiselle. Siellä oli lähitienoon ainoa puhelin. Mikko-isan tehtävänä oli välittää viesti Ojaniemen muihin taloihin. Talvisotaa pakoona vuonna 1939 Arvi lähti Helmi-äidin ja Mikko-isan kanssa hevosella Lahja-sis-

jatkuu seur. sivulla

Arvi ja Leila Ollikainen 50-luvun loppupuolella vanhimpien lastensa Pirjon ja Karin kanssa. Siihen aikaan kuljettiin porsasreissussa kuorma-autoilla.

ko oli toisessa hevoskyydissä apulaisten Vanhasen Einon ja Pulkkisen Ainin kanssa. Talon sotaväki-ikäiset miehet ja muut hevoset olivat jo sotaväen palveluksessa. Sota vei tilalta kolme miestä. Vanhempi veli, Matti, kaatui sodan loppuvaiheessa. Manu-sedältä meni jalka - myöhemmin toinenkin ja koko terveys. Talossa töissä ollut Aadolf (Atu) Ruuna menehtyi myös sodassa.

Toista kertaa sotaa pakoon lähtiessä vuonna 1944 Arvi oli jo itse hevosen ohjaksissa. Silloin matkaa taitettiin yhdessä Emma-tädin ja vammautuneen Manu-sedän kanssa kukin oman hevoskärryn kyydissä. Emman hevonen oli sidottu Arvin kärriin kiinni. Varsa juoksi nuoran päässä rinnalla. Käkisalmissa oli tarkoitus mennä junaan, mutta pommitus yllätti. Hevoset ajettiin metsään vähän ohi Käkisalmen aseman ja painauduttiin maata vasten suojaan. Junaan meno jäi. Matkaa taitettiin hevosilla ja nuori Arvi sai Manun opastamana karavaanin ehjänä sota-alueen länsipuolelle.

Tieto Matin kaatumisesta tuli Saarijärven Kalmariin heinäpellolle taloon, missä muu perhe oli evakossa. Perheen uusi kotipaikka löytyi kauniista Ruoveden pitäjistä, niin myös Arville avio puoliso, Leila. Kalvavasta koti-ikävästä huolimatta Ruovesi oli vanhalle sukupolvelle mieluista paikka hyvien metsästysmaidensa ja kalavesiensä takia. Niitä harrastuksia saattoi hyvin jatkaa Hämeessäkin. Liiketoimintaa jatkettiin Ruovedellä 50-luku, jolloin palveluksessa oli vielä muutama autonkuljettaja. Vaikeasti sodassa invalidisoitunut Manu-setä ja Emma-täti muuttivat Lempäälän Hakkariin. Emma-täti kuoli v. 97 Lempäälässä yli 90-vuotiaana.

Arvi keskittyi 60-luvun alussa maa-tilanhoitoon, mistä kovalla työllä monitaitoisen Leila-vaimon kanssa saatiin vaatimaton toimeentulo suurelle perheelle. Lapset olivat työssä mukana pienestä pitäen. Ollikaisen tila oli Ruovedellä ensimmäisiä, jonka pellot salaajitettiin. Karjassa oli myös valioyksilöitä, jotka toivat Arville ja Leilalle

Noin 80-vuotias Emma Ollikainen opettamassa pasianssia Arvin tyttären pojalle, Niklakselle, 80-luvun puolessa välissä. Emma-täti oli elämän myönteinen puutarhan harrastaja. Sakkolan Ojaniemessä rökkiöiden ja heinän keskellä kukkivat vieläkin jotkut Emman istuttamat kukat.

Arvin sisko, Lahja, reunimmaisena oikealla vuonna 1943 ystäviensä kanssa Korkeasaaren matkalla muistoksi otetussa kuvassa.

useita palkintoja. Karjanjalostustoitminnan seurauksena eläimiä kelpasi vientiinkin jalostustarkoituksiin. Siihen aikaan ei viety siitoseläinten spermaa, vaan hyväksukuiset sonnit – mm. yksi, jonka nimi oli Urho – kelpasivat vientiin Neuvostoliittoon. Meidän muiden oli odotettava vielä monta vuotta rajan avautumista ennen kuin saatoimme katsastaa suvun entiset kotiseudut.

Suvun tarina on iloa ja surua – hyviä ja huonoja aikoja.

Menneisyyttä kunnioittaen

Pirjo Lillsunde
Arvin vanhin tytär

Olisi mielenkiintoista tietää, onko joku tehnyt sukututkimusta sakkolalaisesta Ollikaisen talonpoikaissuvusta tai siihen liittyvistä suvuista mm. Nuora, Korkka ja Pitkänen. Mikäli sinulla on sukututkimuskirjoja, tietoa tai tarinoita suvustamme, ota yhteyttä. p. 09-2424325.

Tietoja suvusta?

Kirkonkirjoista (vihityt, kastetut, kuolleet) sekä perintöasiakirjoista löytyy lyhyelläkin hakemisella Ollikaisia 1600-luvun loppuun - 1700-luvun alkuun.

Tuomas Ollikaisella (k.1741) ja vaimolla **Brita Arvaisella (k.1742)** oli

poika **Antti (1707-1763)**. 1700-luvun puoleen väliin mennessä Antille ja hänen vaimolleen **Liisa** Rossiselle syntyi puolestaan useita lapsia; Walpuri, Heikki, Johannes, Anna, **Simo** ja Petrus.

Elämä 1700-luvulla oli kovaa. Lapsikuolleisuus oli korkealla. Antin ja Liisan lapsenlapsistakin moni menehtyi ennen aikuisikää – esim. yksi pojista – Heikki – menetti ensimmäisen vaimonsa tämän ollessa vain 21-vuotias ja myöhemmin yhteensä 7 lasta. Kulkutaudin kohdalle sattuesssa samasta perheestä saattoi menehtyä muuttaman päivän sisällä useampi lapsi. Ruoka oli varmasti myös tiukassa.

Simo Antinpoika meni naimisiin **Eeva** Ingisen (tai Anginin?) kanssa v.1775 ja heille syntyi 1700-luvun lopussa lapset: Walpuri, Maria, Anna, Johannes sekä **Martti (1789-1836)**.

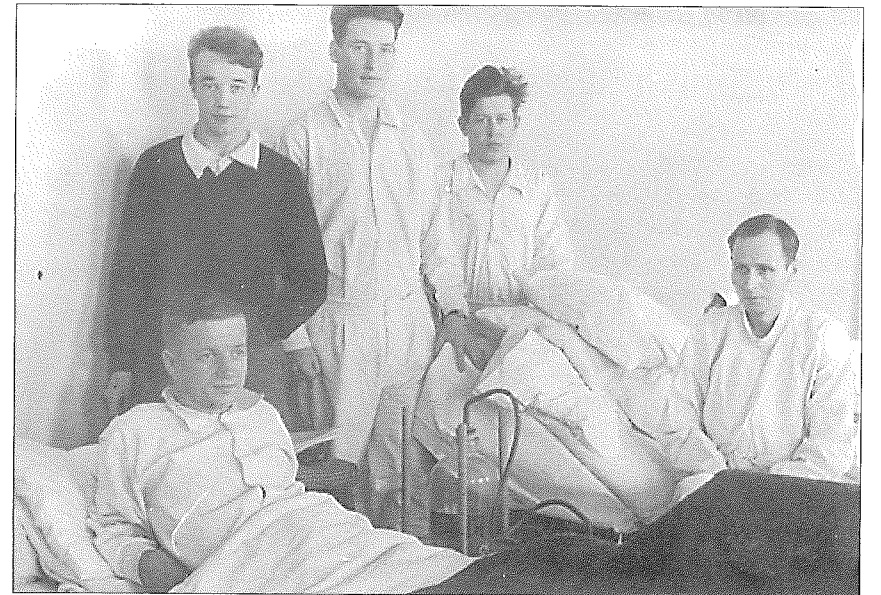
Martti vihittiin v. 1825 **Katariina** Antintytär Leppäsen kanssa ja heille syntyi poika **Simo (1826-1895)**, joka vihittiin v. 1850 **Helena** Yrjöntyttä Pitkäsen kanssa.

Simo Martinpoika ja Helena saivat lapset: 1) Katariina (s. 1853 – naimisissa Juho Turkkisen kanssa: lapsi Augusti, s. 1882), 2) Martti (s.1857; naimisissa Aune Yrjöntyttä Pekkasen kanssa: lapset Aleksanteri s.1888, Maria

1890, Emma Emilia 1894, Lovisa s. 1896 –naimisissa Augusti Martinpoika Kalloksen kanssa, Albert, s. 1902 ja Jalmari 1906), sekä 3) **Matti (s.1860)** ja 4) Maria (s.1863), joka vihittiin Jaako Pekanpoika Kurikan kanssa.

Matti Simonpoika Ollikainen (1860-1915) ja Aune Korkka (1871-1948) olivat Arvin isän, Mikon vanhemmat. Perheen muut lapset olivat 2) Helena (s.1895; naimisissa Johannes Aleksinpoika Kekin kanssa), 3) Manu (s.1904, naimisissa Emma Emilia Kalloksen kanssa), 4) Aleksanteri (s.1908) ja 5) Selma Maria (s.1911, naimisissa Viljam Pylkkään kanssa). Arvin vanhemmat olivat **Mikko Matinpoika (1893-1963) Ollikainen ja Helmi Yrjöntyttä (1902-1963) Nuora** ja perheeseen syntyi Arvin (s.1930) lisäksi lapset Matti (1922-1944) ja Lahja (s.1926).

1700-1800 luvuilla suvussa toistuvat nimet: Anna, Maria, Liisa, Walpuri, Katariina, Eeva ja Helena sekä Simo, Johannes, Martti ja Matti. 1800-luvun lopussa tulivat Aleksanteri ja Mikko. Vanhimmalle pojalle annettiin yleensä isän isän nimi ja vanhimmalle tyttarelle isän äidin nimi ja seuraavat lapset saivat taas usein äidin äidin ja äidin isän nimet.

Arvin setä, Manu Ollikainen sotavammassairaalassa (n. 1940) pitkällään etummaisessa sängyssä.

Arvin äiti, Helmi Ollikainen (o.s. Nuora) noin vuonna 1920.

Joulumuistelo Haparaisista vuodelta 1938

Tarkoitukseni oli pyytää hieman taustatietoa joulunumeroa varten tädiltäni Meeri Kopolalta (o.s.Kopperoinen) koskien joulunviettoa Sakkolan Haparaisissa. Näiden tietojen pohjalta piti sitten kirjoittaman vähän muisteluksia menneiltä ajoilta. Sainkin Meerin kirjoituksen, ja päätin kirjoittaa sen kokonaisuena mitään muuttamatta, koska muistelo on elävästi ja kokemusperäisesti kirjoitettu. Tässä siis 9-vuotiaan tytön joulumuistoja vuodelta 1938:

"Jouluun valmistautuminen oli alkanut jo marraskuulla, jolloin teurastettiin sika. Sian kävi teurastamassa Juho Kerminen. Teurastuksen yhteydessä teurastaja joi kupillisen lämmintä verta eli ensimmäisen veren. Siasta varattiin jouluksi hyvä paisti, oli se sitten kinkku tai jokin muu paistiksi sopiva pala. Liha yleensä säilöttiin suolaamalla.

Joulukuusen oli isä katsonut valmiiksi jo kesällä, koska Karjalassa kuusia kasvoi harvassa ja paksulumisena talvena olisi sen hakeminen ollut ko-

van työn takana.

Joulusiivous tehtiin muutamaa päivää ennen aattoa. Sänkyvaatteet kannettiin pihalle tuulettamaan ja siivouksen yhteydessä myös vaihdettiin patjojen oljet. Tuoreella katajaluudalla ripsittiin hirsiseinät pölystä puhtaiksi. Tuvan lattiat pestiin vasta aattona leipomusten jälkeen.

Aattoamuna äiti ja mummo heräsivät jo viimeistään klo 3 aikaan ja leipoivat kakkarat, piirakat ja joulupullat. Joululeipomuksia oli myös setsuurileipä, jossa oli rusinoita. Leipomukset olivat valmiina kun muu perhe heräsi.

Viimeiseksi uuniin pistettiin sianlihapaisti. Meillä se kypsennettiin ruisjauhokuoren sisällä.

Sauna lämmitettiin niin, että saunaan mentiin jo iltahämärissä, sitten syötiin aattoillallinen, johon kuuluivat tuoret perunakakkarat ja ohraryynipiirakat sekä uunissa paistunut liha, riisipuuro ja väskynäkeitto. Siihen aikaan ei leikkeitä tunnettu ainakaan pienissä mökeissä. Jos oli joulun alla poikinut

lehmä ja vasikka oli teurastettu kotona, niin silloin oli syytä. Ruokana oli myös imellettyä perunalaatikkaa (perunalaatikko oli saattanut tullaruoka-perinteeksemme äidin suvun kautta Lemiltä?).

Kuusi oli tuotu sisälle ja me lapset saimme koristaa sen. Koristeet oli itse valmistettu joko oljesta tai paperista. Kuusessa oli kuusenkaramelleja, joissa oli enkelin ja joulupukin kuvia. Kynttilät oli myös sekä katossa mummon tekemä himmeli.

Saapuihan sitten joulupukkikin. Pukkeja oli itse asiassa kolme kappaletta ja ne pistivät tanssiksi. Siinä touhussa kaatui vesiämpäri ja niin kastuivat jouluksi levitetyt puhtaat matot.

Lahjat olivat hyvin vaatimattomat. Itse muistan saaneeni suksen sauvat, sukat, lapaset sekä makeisia.

Jouluaamuna oli aikainen herätys, koska lähdettiin joulukirkkoon. Lähdestä muistan sen, että sai kastaa pullan palaa paatakassa (poatakassa) eli siirapissa. Sitä ostettiin omaan astiaan kaupasta. En tiedä

oliko se sakkolalainen vai lemiläinen tapa äidin puolelta?

Joulukirkkoon mentiin hevosella. Äiti jäi kotimieheksi karjaa hoitamaan. Kotiin jäi äidin kanssa myös Sisko, joka oli vasta 2 kuukauden vanha.

Äiti oli laittanut minulle piirakan evääksi. Saarna oli pitkä ja nukahdin kirkonpenkkiin, josta mummo herätti. Muistin silloin evääni ja aloin rapistella paperia auki. Mummo tuuppasi vihaisesti kynänpäällään ja otti eväni pois, niin että sain syödä vasta ulkona.

Kotimatalla alkoi hevoskilpa siitä, kenen hevonen kovimmin juoksee.

Joulupäivänä ei käyty kylässä, mutta Tapanina sitäkin enemmän. Kylään tullessa kysyttiin: "Onko Tahvana kotona?"

Vieraita kestittiin, mitä talossa oli tarjolla.

Joulun aika kesti yleensä loppiaisiin. Silloin riisuttiin kuusi ja loppiaisen jälkeen alkoi taas koulu.

Tämä vuoden 1938 joulun jätin rauhan ajan viimeiseksi jouluksi Haparaisissa. Silloin ei ainakaan lapsi vielä osannut mitään uhkaavaa pelätä. Seuraavana jouluna oltiin kuitenkin jo Rantasalmella Rouhialan kartanossa."

Meeri Kopolan muistelon pohjalta puhtaaksikirjoittanut
Jouni Koivisto

Tilaa Suvannon Seutu,
omaan kotiin tai ystävälle,
lapsille tai
muille sukulaisille lahjaksi!

Kahdeksan kertaa vuodessa tuoreita karjalaisia uutisia Suvannon Seudulta, Sakkolasta ja sen lähiympäristöstä, tarinoita aikojen takaa, tietoa historiasta ja nykypäivästä.

Seuraava Suvannon Seutu ilmestyy
helmikuussa 2001.

Lehden aineisto pitää olla toimituksessa viimeistään **perjantaina 26.1.2001.**

Valmistuneita

Sisustusarkkitehdiksi on valmistunut Torontossa Eevi ja Aadi Heinäsen tytärtärentytär Jaana Myllymäki ja lääkäriksi sisarensa Miia Myllymäki, myös Torontossa Kanadassa.

Ylioppilaita

Piritta Heikkinen (kuvassa) kirjoitti ylioppilaaksi 3.6.2000 Suomussalmen lukiossa. Piritan mummo Saimi Juntunen, os. Kuisma, on kotoisin Sakkolan Haitermaasta.

Jouluaamu

Ei kilise kulkuset jouluaamun,
ei kumisen jää Suvannon,
ei kuulu kopsetta kavioiden,
ei lentele tierat lumiset.

Nuo lapsuusmuistot ja kirkkomatkat
on muistona läpi elämän.
Ei hulmua harjat hevosten,
ei loistele rekiraanut.

Me elämme nykyaikaa,
autojen aikaa,
poissa on romantiikka.
Vain häikä ja savu jälkeemme jää,
nyt elämme tätä aikaa.

Maire Nyrhi

Hautausmaalla jouluaattona

Kotikirkkoni hautausmaalla
jouluaatto luo tunnelmaa.
Lumen alta nousevat kummut
kertovat mennyttä elämää.

Sadat kynttilät tuikkivat valoon,
harras mieli on ihmisten.
Kesken kiireitten saapuneet kotoaan
he haudalla hiljentymään.

Minun isäni hautapaikka
jäätynyt on rajan taa.
Sodan melskeessä mielettömässä
sai uhrinsa isänmaa.

Äitini leposija
sekin kaukana odottaa,
ei aattona lapsensa sitä
voi millään saavuttaa.

Silti kirkkomaalle kuljen
kynttilät sytyttämään,
siellä mullassa pyhän maan
minun rakkaani levätä saa.

Heillä kaikilla vallitsee siellä
taivahan iäisyystiellä
lepo rauhaa ikuinen
luona Jumalan rakkauden.

Kerran itsekin sinne toivon
sieluni pääsevän,
kun täyttyneet päiväni ovat
tämän maallisen elämän.

Eeva Pusa

Maut, tuoksut ja tunnelmat säilyvät mielessä

Joulunaika on lapsuuden parhaita hetkiä

Suvannon Seutu -lehteä lukiessani olen usein kirjoituksissa tullut huomamaan saman tosiasian karjalaisista ihmisistä, heistä huokuvan rakkauden lapsiin, vanhempiin ja isovanhempiin.

Muistelmissa ja kotiseuturetkien kirjoituksissa tunnen olevani jokaisessa itse mukana, niin aitoja ne ovat sisälöltään, samanlaisia muistoja ja koettuja asioita.

Muistelen usein meidän lapsuuden kotia, äitiä, isää, mummoa, työntäyteisiä päiviä, kesiä, myös jouluja. Niistä ajoista on jäänyt niin hyviä ajatuksia ja muistoja. Kovia kokeneet vanhemmat ovat jaksaneet aina ajatella lastensa parasta vaikeissakin olosuhteissa.

Joulunaika on jäänyt erityisesti mieleeni.

Joulu alkoi kirjoittamalla joulupukille. Kirje laitettiin nastalla verannan seinään, ja kuinka ollakaan, se oli siellä yön aikana hävinnyt.

Vaikka kaikki toiveet eivät tietenkään toteutuneet, mutta kaikki muu, mikä liittyi jouluun, oli parasta lapsuuden aikaan.

Maria-mummon kanssa nousimme hyvin varhain, jo puolenyön jälkeen leipomaan joululeivonnaisia, piirakoita, kakaroita, pullaa, ja tietysti tekemään joulukinkun ja laatikot.

Muistan, kuin kardemumma pyyheliinan kulmassa hienonnettiin vasaralla naputellen. Pullataikina tehtiin ämpäriin. Kaikkea piti valmistaa paljon, olihan meillä iso perhe. Aina oli oma vara, vierasvara ja piti hän vielä jäädäkin.

Kinkku paistettiin aina ruiskuoritaikinassa, ja mikä parasta, kinkun rasvaan kasteltiin perunakakkaraa, jota parempaa ruokaa ei voi ollakaan, silloinhan kinkussa oli kunnan rasva.

Maire-mummon vunutat jouluna 1999.

Muistan, kun tuoreen pullansiivun päälle laitettiin siirappia. Oli ne melkoisia makunautintoja.

Jouluksi myös siivottiin joka paikka, nuohottiin katot ja lattiat hangattiin juuriharjalla puhtaiksi. Petivaatteet tuuletettiin ja oljet vaihdettiin patjoihin. Vielä muistan sen mukavan tuoksun, mikä tuli ”olkipotuskasta”.

Isä-Martti toi puhtaaseen jouluntuoksuiseen tupaan kuusen, jonka me lapset aina koristelimme, samalla kuunteelimme radiosta joululauluja.

Joulusauna lämpeni kaiken touhun jälkeen. Saunassa ei kyllä malttanut kovin kauaa olla, sillä pukki piti nähdä. Sellaista joulua en kyllä muista, että pukki ei olisi käynyt meillä, isä sen aina järjesti.

Aattoilta kului mukavasti joulun tunnelmassa ja joulukuudessa paloivat oikeat kynttilät.

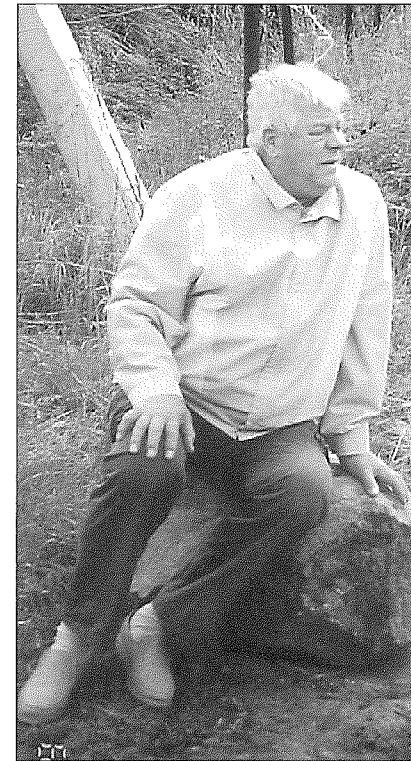
Paljon hyviä muistoja lapsuuden ajalta olen yrittänyt säilyttää omille lapsille ja lastenlapsille.

Olen myös ajatellut, kuinka ihanaa on ollut viettää joulu siellä Sakkolan Sipilänmäellä vanhempien synnyinseudulla, rauhallisessa kiireettömässä ajassa.

Toivon kaikille Rauhallista Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta!

Maire Kanervisto,
os. Karonen

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

Maanviljelijä Pauli Tuomas Uosukainen täytti 70 vuotta 15.8.2000 Nokian Pinsiössä. Päivänvalon hän näki ensi kerran Sakkolan Kiviniemessä syntymässään Hilja ja Viljam Uosukaisen perheen esikoispojaksi. 6.6.1999 otetussa kuvassa Pauli istuu kivellä rakennustyömaaksi myllerretyllä kotitahalla Kiviniemessä.

Merkkipäivänään sankari oli matkoilla.

80 vuotta täytti Impi Lahtinen 13.8.2000 Orivedellä. Syntymäpäiviä juhlistettiin Oriveden palvelutalolla ystävä- ja sukulaisjoukolla.

Impi, os. Eeva, on syntynyt Sakkolan Vilakkalassa 6-lapsisen perheen kuopuksena. Vanhemmat olivat Juho ja Varpu Eeva.

Sodan jälkeen Impi asettui veljensä Adolf Erärannan luokse Orivedelle. Sieltä löytyi myös puoliso Kauko. Elämäntyönsä Impi teki puolisonsa rinnalla pientilalla hoitaen kuusi lasta sekä karjan. Lisäksi hän ompeli vaatteita kyläläisille ja omalle perheelle.

Impin sydän on ollut aina avara autamaan. Kotiin mahtui asumaan niin sukulais- kuin vieraitakin lapsia. Myös diakonia ja pyhäkoulutyö ovat olleet Impille tärkeitä. Nyt eläkepäivät kuluvat ikätovereiden kanssa seurustellessa, seurakunnan toiminnassa ja autellessa meitä nuorempia.

Tahdomme toivottaa virkeälle Impitädille iloa, terveyttä ja Jumalan siunausta vanhuuden päiviin. Onnitellen Lapset perheineen

50 vuotta täytti 5.9.2000 Pirjo Hänen Leivonmäellä. Hänen äitinsä Hilka Ristilä, os. Raaska on Sakkolan Petäjärveltä.

Kultahäät

Kultahäitään viettivät 27.8.2000 kotonaan Saarijärvellä, perheen parissa, Eevi Pauliina Heinänen, os. Ruottunen, Sakkolasta ja Aadi Heinänen Saarijärveltä.

50 vuotta täytti 31.10.2000 Jussi Pulakka Lempäälässä. Hänen sukujuurensa ovat sekä isänsä, Yrjö Pulakan, että äitinsä Elli, os. Raaskan kautta Sakkolassa.

Selma Silvasti täytti 85 vuotta 12.12.2000 Punkalaitumen Kiviseinojalla. Hän on omaasukaa Pulakka ja syntynyt Sakkolan Riiskan kylässä.

Äitiä ja mummoa onnittelevat 10 lasta, 24 lastenlasta ja 3 lastenlastenlasta. Äitimme on pirteässä kunnossa, rakastaa puutarhanhoitoa ja kukkia. -RK

70 vuotta täytti Mauno Karjalainen 4.11.2000 Vesilahden Valkkisissa. Hänen kotipaikkansa Sakkolassa oli Röykkylän Röykynniemessä.

Toimielias Karjalainen on viimeisen vuoden aikana saanut valmiiksi neljännen kuvateos-kirjansa. Karjalainen on ottanut kuvateoksen valokuvat nykyisestä kotipaikastaan Vesilahdesta. Edelliset Karjalaisen valokuvaamat teokset ovat Mänttä kuvina, Kuorevesi-Mänttä-Vilppula ja Orivesi.

Entisen Sakkolan pitäjän Haitermaan, -Lupran- ja Pannusaaren kylien asukkaita ja perheenjäseniä kokoontui 29.10. perinteisesti Lempäälään yhteiseen kyläjuhlaan. Ensimmäinen tapaaminen oli syksyllä 1973. Juhlia on järjestetty kahden vuoden välein.

Pannusaarelaisyyntyinen, Tampereella asuva **Maria Pirhonen** muisteli tervehdyspuheessaan lapsuus- ja nuoruusaikoja kotikarjalassa:

- Maailma oli meidän lapsuudessamme paljon pienempi, se melkein päättyi omaan kylään, Haitermaan kouluun, Sakkolan asemalle, kasarmin kulkemaan ja myöhemmin Tiituan nuorisoseuratalolle... Nyt vanhetessa ajatukset palaavat usein lapsuuteen ja siihen varhaisnuoruuteen, joka osui sota-aikaan.

- Pannusaari ja Luprahan olivat hiltajaisia maalaiskyliä, joissa lapsen näkökulmasta ei kovin suuria tapahtunut. Vaihtelua toi kylän ainoa henkilöauto ohi ajaessaan. Toinen ihailua herättävä ajoneuvo oli moottoripyörä. Linja-autoa ei Pannusaaren kylätiellä nähty. Haitermaa oli liikenteellisesti keskeisellä paikalla, sijaittiin Sakkolan rautatieasema Haitermaassa. Siellä olivat myös koulu, kaupat ja meijeri. Haitermaassa oli myös sähkölinja, jota Pannusaarella ja Luprassa ei vielä tuolloin ollut.

- Pannusaaren nimestä olen kuullut arveltavan, että kauan sitten, kun Kii-majärven vedet peittivät niityt Pannusaaren ja Tiituan välillä, on kylän kohta ylempänä sijaitessaan muodastanut saaren. Saari lienee ollut oiva keittopaikka kaikenlaisille keitoksille, joten sille sopisi hyvin nimeksi Pannusaari.

- Vanhetessaan ihminen katsoo usein taakseen elettyä elämäänsä huomataksseen parhaita olleen lapsuus ja nuoruus.

Sukututkimuksen kiemuroita selvitteli Vuokselan pitäjässä syntynyt, Nummelasta juhlaan tullut **Pentti Warvas**. Hän totesi Vuokselan erotetun Sakkolasta omaksi pitäjäkseen vuonna 1914, ja omaksi seurakunnakseen 1917.

- Sakkola perustettiin seurakunnaksi jo 1500-luvulla, mutta emäseurakunnan oikeudet se sai 1631. Tärkeimmät kirkonarkistoasiakirjat alkavat osin

Kolme sakkolaiskylää juhli Lempäälässä

Juha Kuisma ja Venla Vennola (o.s. Naskali) pohdiskelevat kirjallista tehtävää. Saini Kuronen (o.s. Naskali), Pentti Pappinen ja herra X (selin) puhuvat jotain muuta tärkeää Irma (o.s. Hankkila) Leinosen kanssa.

vuodesta 1735 ja osin vuodesta 1748. Kirkonkirjat ovat osiltaan puutteellisia ja epäselviä sekä ristiriitaisia. Papit eivät muistaneet kirjata tapahtumia joko aikanaan tai ei ollenkaan. Tästä johtuen saattaa virheitä esiintyä.

Sakkolan sukujen tutkijan henkilörekisteriin on kertynyt lähes 19 000 nimeä.

- Monen sukututkijan taholta on esitetty toivomus tutkijoiden mahdollisesta yhteistyöstä, jonka Sakkola-Seura voisi käynnistää.

Ensimmäisessä juhlassa 27 vuotta sitten oli mukana 141 henkilöä. Vuosi vuodelta kokoontujien joukko on harventunut. Kahden vuoden takaisesta 70 henkilöstä väki oli vähentynyt 59 osallistujaan. Pitkämatkalaiset toivoivat juhlaa vietettävän syksyn aikaisempaan ajankohtana ennen talviliukaiden pelkoa.

Muistat sie? Yleinen sähinä täytti

seurakuntasalin. Mutta ..

Haitermaalaissukuinen kylätoimikunnan jäsen **Juha Kuisma** esitti linjanmuutosta seuraavaa kertaa varten. Hän toivoi ikääntyneemmän väen kerտovan entisajoista niin selkeästi, että nuoremmatkin ymmärtäisivät sen ja viihtyisivät.

Naisääni yleisön joukosta muisteli lapsuuden huvituksia:

- Sunnuntaisin mentiin asemalle juna katsomaan. Veturinkuljettaja kysyi: "Mitäs nää Sakkolan porsaas tietää? Arvaatkaa, suututtiks meitä?"

Suututti eräitä juhlissakin olleita yleinen porsaaksi leimaaminen. Huomautettiin, ettei Sakkolassa kaikkialla porsaita kasvatettu ja myyty, vain joissakin paikoissa.

Kuultu tieto kertoi, ettei kyläjuhlassa ollut yhtään "luproista".

Hanna Kitunen

Vullien sukuseura luovutti viirinsä säätiölle

Vullien suku on todettu vanhempiin Sakkolassa olevien Luterilaisten sukujen joukkoon.

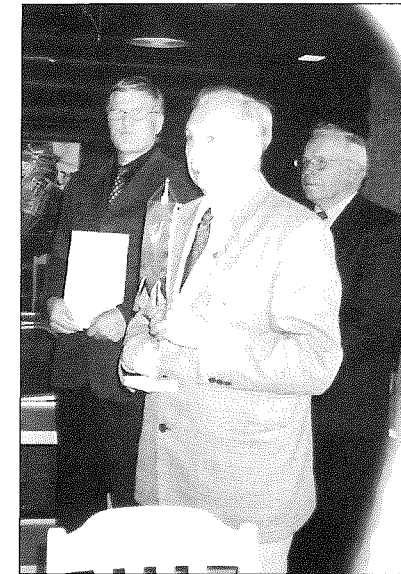
Suvun, aivan ensimmäisen jäsenen henkilöstymä Sakkolan Rökkylässä on vielä viimeistelyä vaille valmis. Pitkälle on kuitenkin päästy, aina 1600 luvun alkupuolelle.

Sukuseura on vireä, sekä eteenpäin - ,että taaksepäin suvun synnystä ja vaiheista kiinnostunut Sukuseura. Sukuseura on valmistuttanut sukuviirin jonka synboolit kuvaavat kaksoisveellään Vullien alkuperäistä sukunimen kirjoitus-veetä.

30.9.2000 Lempäälän Ehtookodossa Vullien Sukuseura ry luovutti Sukuseuran viirin Sakkola Säätiölle edelleen Sakkola Museoon sijoitettavaksi. Luovutustilaisuudessa oli paikalla suurin osa Vullien Sukuseuran hallituksesta ja Sakkola Säätiön hallitus kokonaisuudessaan.

Luovutuspuheessaan Vullien Sukuseuran puheenjohtaja Pauli Kurikka toi esille suvun historiaalista menneisyyttä ja sukututkimuksen nykytilannetta.

Viirin vastaanottajien puolesta puhui Sakkola Säätiön puheenjohtaja Esko

Vullien Sukuseuran pj Pauli Kurikka pitämässä luovutuspuhetta, taustalla vas. Sukuseuran vpj Pekka Vulli ja siht. Veli Nieminen

Kallonen. Puheessaan hän korosti Sukuseuran aktiivisuutta ja sitä, että tämäntyyppinen viirin luovutus säätiölle on ensimmäinen säätiön historiassa.

Sananparsia Kannakselta

Ku ei kylmä kynttelin eikä pauka Paavalin, ni sit varpaat vakkoo palen-tuut. (Uusikirkko).

Ei jouva joulu al, pyhä al pyllyllee. (Simpele).

Jouluks pitteä soa akka vaik lepäst. (Sakkola).

Joka mies joulun hevosel aijjoo, se mies ken peäsijäisen. (Sakkola).

Joulun takanha se talv on. (Räisälä).

Jouni Koivisto pohti Karjalanmatkailua

Viime lehdessä oli ansiokas kirjoitus "Karjalanmatkailusta mietteitä".

Tekstin alta oli pudonnut nimi pois: kirjoittaja on Jouni Koivisto.

Arvi Ruottusen albumista löytyi kuva Sakkola-Haparaisten kansakoululaisista.

Jatkona aikaisempaan:

Varhainen maareformi Sakkolassa

Suvannon Seudun numerossa 4/2000 oli Juha Kuisman arvokas selvitys ylläolevalla otsikolla lahjoitusmaatalonpoikien vapauttamisesta Sakkolassa, erikoisesti Suvannon pohjoispuolisissa ja itäpäähän kylissä. Nämä ilmeisesti olivat kaikki Lasowskyn suvun silloin hallitseman Sakkolan lahjoitusmaahovin alaisia tiloja.

Myös Petäjärven lahjoitusmaahovin osalta on nyt Sakkola-museon hallussa vastaava kauppakirja vuodelta 1884, jolla Tuomas Lamppu on lunastanut yhden kuudesosan Ojaniemi 2 tilasta, niinkään 39 vuoden maksuajalla eli viimeinen erä olisi maksettu vuoden 1922 lopulla.

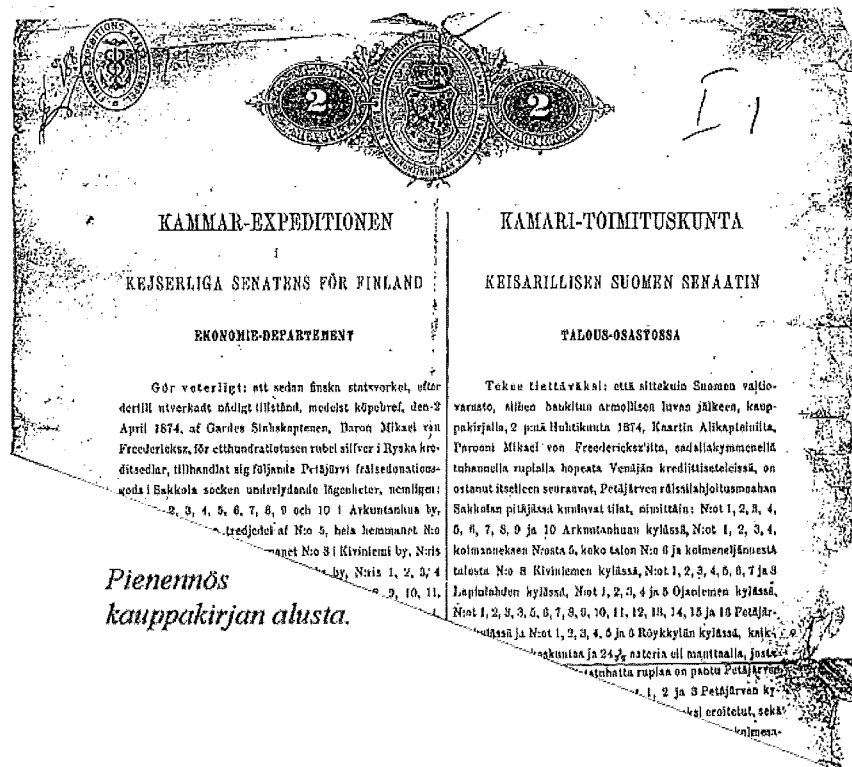
Kauppakirja on tosiaan kaikkien tämän hovin lampuotien osalta samansäiltöinen. Näin ollen nämä kaksi historiallista asiapaperia kattavat koko sotia edeltäneiden vuosien Sakkolan pinta-alan.

Sakkolahan oli, ilman eronnutta Vuoksela, lähes kokonaan lahjoitusmaa-aluetta. Niin kuin olivat naapuripitäjät Rautu, Metsäpirtti ja Pyhäjärvikin.

Kauppakirjan mukaan:

"...Suomen valtiovarasto...on ostanut Petäjärven rälssilahjoitusmaahan Sakkolan pitäjässä kuuluvat tilat, nimittäin:

N:ot..., kaikkiansa 155 asukaskuntaa ja 24 3/32 aateria eli manttaalia, josta kauppahinnasta viisitoistatuhatta ruplaa on pantu Petäjärven hoviti-

lalle, johon kuuluu tilat N:ot 1,2 ja 3 Petäjärven kylässä 1 5/8 aateria, jotka ovat kruunun varaksi eroitetut, sekä yhdeksänkymmentä viisitoistatuhatta ruplaa,...muille lampuotien haltuun luovutetuille tiloille,... edellä mainitut lampuotitilat ovat perintötalo-oikeudella niiden asukkaille annettavat..."

Kauppakirjan perusteella talonpoikien ropottivelvollisuudet hoville päät-

tyivät "2 p:nä huhtikuuta 1874" eli 10 vuotta aiemmin, jolloin Suomen valtio oli ostanut Petäjärven hovin "Kaartin Alikapteinilta, Parooni Mikael von Freedericksz'ltä.

Kauppakirja on suomeksi ja ruotsiksi, ei venäjäksi, se on selkeä luettavaksi, mutta liian hauras käsiteltäväksi.

Soini Hartikainen

Kuka syntyi viimeisenä luovutetulla alueella?

Minun on jo monesti aiemmin pitänyt esittää Suvannon Seudussa kysymys, kuka meistä "rotuporsaista" on viimeiseksi syntynyt luovutetulla Sakkolan alueella, kirjoittaa Jorma Viljaminpoika Uosukainen Sakkolan Kiviniemestä.

Nykyisin Pinsiössä asuva Jorma kertoo, että hän on syntynyt 16.6.1944 kello 4.15 VPL Pyhäjärven sotilassairaalaissa, johon raskaana ollut äiti ohjattiin viimeisellä evakkomatkalla.

- Tästä on ollut vuonna 1995 lehdesäkin kummitatini kirjoituksesta laina-

us, toteaa Jorma Uosukainen ja toivottaa kaikille Suvannon Seudun lukijoille Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta.

- Ja odotan tietoa siitä, kuka meistä on viimeiseksi Karjalassa syntynyt.

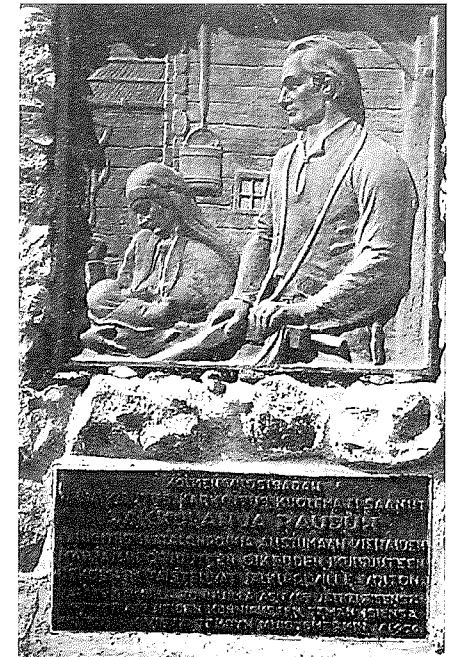
Uosukaisen puhelinnumero on 03-34066020.

HOVINKYLÄ 1911-2001

11.5.2001 tulee kuluneeksi 90 vuotta siitä, kun Suomen valtio nimesi 28 perhettä tilallisiksi Hovin maille. Sakkolan-Raudun lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki tulee v. 2001 seisoneeksi paikoillaan 65 vuotta, nyt entisöitynä ja uudelleenvihkimistä odottaen.

Näitä juhlimme yhdessä Sakkola-Säätiön ja Rauta-Säätiön ja kaikkien perinnetyömme ystävien kanssa muistomerkin luona Hovinmäen juhlakentällä 9.6.2001.

Erikoisesti toivomme sakkolalaisten lisäksi naapuripitäjäläisten ja naapurikyläläisten ja koko Suvannon alueen juuristen hyväksyvän seuraavat tarjoukset, joita Hovinkyläseura nyt myy perinnetyönsä ja juhlien merkeissä:

Tervehdys- ja onnittelukortteja, pronssin värisiä, 2-puolisia, koko 15x20. Korteissa kuvana muistomerkin pronssilaatat, takana ote A. Aavan runosta. Toimitetaan 10 kappaleen nippuina, hinta kuorineen 150,-/nippu.

Juhlakirja "HOVINKYLÄ 1911-2001", koko A4, sivuja n. 200. Kirja sisältää lahjoitusmaakauden ja erikoisesti Petäjärven Hovin historiaa, mukana siitä kertova Aleksanteri Aavan "Huuhkan Poika" romaanin teksti lyhentämättömänä, kertomuksia Emäntäkoulun ajalta sekä historiikin muistomerkin kunnostushankkeista ja entisöinnistä kotiseuturetkeilyjen rinnalla vv. 1990-2000. Kirja valmistuu talvella 2001 ja myydään nyt vain ennakkotilaaajille, hinta 200,-/kappale + postikulut, varausmaksu 50,-, loput toimitettaessa.

Juhlamatka ja kotiseuturetki 8.-11.6.2001 Sakkolaan, 3 tai 4 pv, majoitus Losevskaja Motellissa, alustavat hintatiedot 1.000-1.300,-/henkilö, lapsista lisävuoteella 15 %:n alennus. Kuljetukset Tampereen-Kouvolaan ja Hämeenlinnan-Helsingin kautta. **Varaukset** pyydetään tekemään jo nyt ajoissa.

Tilaukset ja varaukset

HOVINKYLÄSEURA
Soini Hartikainen, pj.
Jähkyentie 66
14700 Hauho
puh. 03-675 1482
GSM 0400-207 844

SAKKOLA-SEURA ry.
Meeri Häkkinen, siht.
Katajatie 8
02360 Espoo
puh. 09-801 1381

SAKKOLA-SÄÄTIÖ
Esko Kallonen, hall. pj.
Kukkolantie 4
37560 Lempäälä
puh. 03-367 6603
GSM 040-554 0747

Videokasetteja tarjolla:

Kesän 2000 aikana Hovinkyläseuran järjestämien talkoomatkojen aikana Timo Ryöppö kuvasi tapahtumia, joista on nyt saatavana kaksi erillistä, noin tunnin pituista koostetta: **"Hovinmäen talkoomatkat v. 2000"** sekä **"Retket Kannaksen taistelupaikoille v. 2000"**. Tilaa Timo Ryöppöltä p. 03-676 5519, tai ylläolevilta henkilöiltä.

Sakkola -museo -hankkeen postiosoite on:

**SAKKOLA-MUSEO/
SAKKOLA-SÄÄTIÖ**

PL 15

37500 Lempäälä

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankin konttorista Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös Eino Kuisma, Punkalaidun, sekä Lempäälässä
Anneli Kuisma ja Aaro Viskari

Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03- 3748 410

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja
Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa.
Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

**HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!**

SAKKOLAN PITÄJÄ- JUHLAN VIDEO

Saatavissa nyt myös 50 minuutin mittainen pitäjäjuhlavideo kesän 1997 juhlista Sakkolassa. Tilaa värikäs dokumentti historiallisista juhlallisuuksista Karjalan kotikunnilta hintaan 150 markkaa.

TILAUKSET:

Ilpo Kuparinen puh. 03- 3738 195, 254 0640 tai 0400 307 550

Videota voi myös noutaa Crane Video Oy:n toimipisteestä
Tampereen Näsilinnankatu 28

tai Vesilahdesta Kuparisen kotoa Rautialantie 525.

Tilauksia otetaan vastaan myös Suvanto-Säätiössä.

PITO-KALAASI KY

Pitopalvelu Aila ja Kati Heikkilä, Tampere

Puh. 03-343 3902, 03-266 2002, 0400 548 526

Putkiliike P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

**TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU**

◆◆◆◆◆◆◆◆

**Seuraava lehti
ilmestyy
helmikuussa.**

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti

Ilmestyy vuonna 2000 8 kertaa

Tilaushinta

100 mk/vuosikerta

Ilmoitushinnat

1 mk palstamillimetri (+alv 22%)

Toimituksen konttori ja osoite

Rautasema, 37550 Lempäälä

Puhelin (03) 374 8448 iltaisin ja
viikonvaihteessa

Pankki

TSOP, 37500 Lempäälä

Tilinumero 522803-211955

Vastaava toimittaja

Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta

Esko Kallonen

Eero Koppanen

Ritva Koski

Juha Kuisma

Hannu Paukku